

Weer-werk-loos?!

Ervaringen van een conférencier – Part 2

Deze bijdrage bevat niet alleen de standpunten en het advies van de Vlaamse regering in het kader van de Nationale Werkgelegenheidsconferentie, maar ook een toelichting bij het ‘sociaal-economisch’ impulsprogramma dat de Vlaamse regering in samenwerking met de Vlaamse sociale partners heeft opgezet. Dit programma kreeg enerzijds vorm in het VESOC-werkgelegenheidsoverleg en anderzijds in de Ondernemingsconferentie.

Mijn bijdrage van 1993 grijp ik wel aan om twee uitdagingen van toen in het kledje van vandaag opnieuw nader te becommentariëren: de institutionele context van de Staatshervorming en de begeleidingsaanpak van werkzoekenden.

Toeval of niet, maar tien jaar geleden werd de eerste Vlaamse werkgelegenheidsconferentie afgegrond waarover ik toentertijd in de SWAV-Nieuwsbrief, de voorganger van OVER•WERK, berichtte. In deze ‘sequel’ duiken regelmatig de beelden van toen terug op. Namen en cijfers veranderen, maar de feiten en oorzaken vertonen een opvallende gelijkenis. De voorbereidende analyse van de toenmalige Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden Detiège wees op de hoge arbeidsuitstoot in de industriële sectoren, de persistente laaggeschoolde, langdurige werkloosheid en de toenemende jeugdwerkloosheid. Deze analyse komt terug in het voorbereidend rapport van het Vlaams en federaal werkgelegenheidsoverleg. In 1993 werden wij in de loop van de Werkgelegenheidsconferentie geconfronteerd met het ontslag van 700 Daf-werknemers, terwijl er onderhandeld werd over de creatie van evenveel banen in de socialprofitsector; vandaag gaat het over minstens 3 000 banen bij Ford, een even groot aantal als het aantal door Vlaanderen beloofde banen in het sociaal economie-programma in de komende vier jaar. Deze feiten mogen evenwel niet leiden tot beleidsfatalisme, maar moeten juist de diverse overheden en sociale partners aanmoedigen om een versterkt sociaal-economisch beleid uit te tekenen. De Werkgelegenheidsconferentie en de Ondernemingsconferentie moeten in dit perspectief gesitueerd worden.

Prelude

Men zou het bijna vergeten, maar nog vóór er sprake was van een Nationale Werkgelegenheidsconferentie, een item van het federaal regeerakkoord, hadden de Vlaamse regering en de Vlaamse sociale partners in het voorjaar 2003 reeds een akkoord gesloten voor de periode 2003-2004 om een tand bij te zetten in het werkgelegenheids- en economisch ondersteuningsbeleid. Het Akkoord 2003-2004 van 21 maart 2003 bevat een aantal maatregelen die op kruissnelheid komen in 2004 en die enerzijds gericht zijn op een *betere werking van de arbeidsmarkt* en anderzijds op een *ondernemingsvriendelijker klimaat*.

Onder de eerste noemer vallen afspraken zoals de opleidingscheques voor werknemers – een erg succesvolle maatregel blijkens de eerste evaluatieresultaten, de uitbouw van de trajectbegeleiding voor arbeidsgehandicapten, de versterking van het diversiteitsbeleid middels een verhoging van het aantal diversiteitsplannen, een bijkomende impuls voor de integratie van nieuwkomers op de arbeidsmarkt in het kader van het inwerkingsdecreet en de creatie van bijkomende opvangplaatsen in de buitenschoolse kinderopvang en de flexibele opvang.

Het tweede spoor bevat een lastenverlaging voor de ondernemingen op het vlak van onroerende

voorheffing, een verlaging van de schenkingsrechten en het opzetten van een aangepast premiestelsel voor starters. Dit Akkoord honoreerde de Vlaamse regering met 100 miljoen euro en wordt onverkort uitgevoerd.

VESOC-Werkgelegenheidsoverleg

Met het oog op de voorbereiding van de Nationale Werkgelegenheidsconferentie maar evenzeer vanuit de noodzaak om binnen de lopende Vlaamse legislatuur een nieuwe sociaal-economische dynamiek tot stand te brengen, werd op 9 september 2003 in de schoot van het VESOC een consensus bereikt tussen de Vlaamse regering en de Vlaamse sociale partners om overleg te plegen over volgende vier sociaal-economische sporen:

- de directe jobcreatie (investeringsbeleid, social-profitsector, ...);
- het arbeidsmarktbeleid;
- de bevordering van het ondernemingsklimaat;
- het flankerend sociaal-economisch beleid.

Het tweede spoor 'arbeidsmarktbeleid' vormde het voorwerp van onmiddellijk tripartiet overleg als voorbereiding voor de Nationale Werkgelegenheidsconferentie; de andere sporen worden samengenomen in de Ondernemingsconferentie.

In het VESOC-Werkgelegenheidsoverleg legde Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme Landuyt een nota voor die op een achttal punten inspeelde op de *negotiatiekalender van de federale regering*. Samengevat bevatte deze kabinetsnota volgende voorstellen:

1. een verbetering van het systeem van het alternerend leren;
2. de uitbreiding van de dienstenwerkgelegenheid inzonderheid via de dienstencheques;
3. de uitbouw van een 'sluitende aanpak' van de kortdurig werklozen en de werklozen die de werkloosheidsduur van drie jaar benaderen, alsook een progressieve aanpak voor de zeer langdurig werklozen (+5 jaar);
4. de bevordering van de evenredige participatie van kansengroepen met een bijzondere aandacht voor de doelgroep van de arbeidsgehandicapten;
5. de invoering van een elektronische banenkaart c.q. sociale registratiekaart;

6. een nieuwe financieringsbasis voor de Gewesten via een 'inschakelingsbonus' en de regularisering van de gesubsidieerde contractuelen;
7. een nieuw samenwerkingsakkoord inzake gegevenstransmissie tussen VDAB en RVA, gesteund op een afgelijnde spontane gegevenstransmissie, een permanent inzagerecht van de RVA in het werkloosheidsdossier via een interface-systeem, een betere bescherming van de werkzoekende die een trajectbegeleidingsovereenkomst heeft en een rechtvaardiger sanctioneringssysteem;
8. de verdere uitbouw van de sociale economie en het maatschappelijk verantwoord ondernemen inzonderheid via het Kringloopfonds, de activiteitencoöperatie en de buurt- en nabijheidsdiensten.

Daarnaast gaf de nota ook nog voorstellen weer *binnen de eigen Vlaamse bevoegdheden*, waarover zich dus niet in eerste instantie overleg opdringt met de federale overheid:

- de versterking van het opleidingsbeleid via de creatie van één vraaggericht Opleidingsfonds, de verderzetting van de opleidingscheques voor werknemers en het opzetten van een leer-werkstelsel;
- de bevordering van de mobiliteit en inzetbaarheid, inzonderheid tussen de regio's.

De bespreking in verband met deze punten werd meegenomen naar het overleg binnen de Nationale Werkgelegenheidsconferentie.

Nationale Werkgelegenheidsconferentie

In de regeringsconferentie van 9 oktober 2003 kwam er een globaal akkoord tot stand tussen de federale regering en de Gewest- en Gemeenschapsregeringen. Dit afsprakenkader komt in grote mate tegemoet aan de Vlaamse bekommernissen.

Zo voorziet het de mogelijkheid om op het niveau van de deelstaten *dienstencheques* in omloop te brengen voor de *kinderopvang en de hulp aan huis voor zorgbehoevende personen*. Aldus kan de dienstenwerkgelegenheid worden uitgebreid met het budget dat op Vlaams niveau vrijkomt door de inte-

grale federale (her)financiering van de dienstencheques voor thuishulp.

Verder bevat het akkoord de verderzetting van de bestaande *samenwerking inzake sociale economie* en maatregelen om het Vlaamse sociale economiebeleid te versterken door de betrokkenheid van de Gewesten in het Kringloopfonds, de wettelijke onderbouw van de activiteitencoöperatieven, het stimuleren van het maatschappelijk verantwoord ondernemen en de cofinanciering van de buurt- en nabijheidsdiensten.

Wat de activering van werkzoekenden betreft, bevat het afsprakenkader het engagement van elk Gewest om de *begeleidingsinspanningen* te verhogen. Voor wat het Vlaams Gewest betreft, betekent dit de doorvoering van de sluitende aanpak. Aan deze afspraak is ook de verbintenis gekoppeld om een systeem van een inschakelingsbonus op te zetten als incentive om Gewesten aan te moedigen een doelmatig plaatsingsbeleid te voeren. Inzake de omgekeerde kant van deze medaille, 'de beschikbaarheid van werklozen', werd geen consensus bereikt over het initieel door de federale overheid neergelegd voorstel dat qua krachtlijnen volledig aansloot bij het standpunt van de Vlaamse regering. Het akkoord bepaalt nu dat de federale overheid een nieuw en rechtvaardiger controlestelsel opzet en dat in functie hiervan een aangepast transmissiesysteem zal worden afgesproken.

Qua *diversiteitsbeleid en strijd tegen discriminatie op het werk* sluit het intergouvernementeel akkoord volledig aan bij het in VESOC ontwikkelde Vlaams beleid. Hierin kaderen de acties inzake het sensibiliseren van de bemiddelingsdiensten, het bevorderen van het overleg tussen de opleidingssector en de ondernemingen, de ondersteuning van initiatieven inzake diversiteitsmanagement, de erkenning van verworven competenties en kwalificaties, ...

Over de *regularisering van de gesco's* bekwam de Vlaamse overheid evenwel geen voldoening. De meerkost van deze regularisering valt ten laste van hetzij de Vlaamse subsidiërende overheid, hetzij de lokale besturen en non-profitwerkgevers. Deze kostprijverschuiving houdt vanzelfsprekend een hypotheek in op de regularisering van dit stelsel.

Wat het *alternerend leren* betreft, voorziet het akkoord dat tegen einde 2004 een voorstel zal worden uitgewerkt, in overleg tussen de federale overheid en de bevoegde gefedereerde entiteiten. Uit de discussie blijkt alvast dat dit een moeilijke klus zal worden, gelet op de verschillende prioriteiten en invalshoeken van de diverse Gewest- en Gemeenschapsregeringen.

De Vlaamse regering heeft op 10 oktober 2003 haar goedkeuring gehecht aan de uitkomst van dit intergouvernementeel overleg. Zij heeft haar standpunt op 23 oktober 2003 toegelicht in het VESOC. De Vlaamse sociale partners hebben hiervan kennisgenomen en de diverse voorstellen zullen nu in de schoot van een VESOC-werkgroep verder in vorm worden gegoten.

Ondernemingsconferentie

Zowel de regeringen op federaal en Vlaams niveau als de sociale partners op beide niveaus beklemtoonden de noodzaak van een '*vernieuwend industrieel beleid*'. Met uitzondering van de thematiek 'lastenverlaging', waarover in de Nationale Werkgelegenheidsconferentie nieuwe afspraken werden gemaakt, situeren zich de hefbomen voor een dergelijk beleid op het niveau van de deelstaten. Zij zijn immers bevoegd voor innovatie, onderzoek en ontwikkeling, onderwijs en vorming, het economisch investeringsbeleid, de mobiliteit, de bevordering van het ondernemerschap, bedrijfsterreinen en het flankerend beleid.

De Vlaamse regering besliste daarom reeds op 10 september 2003 om, aansluitend op het nationaal en Vlaams werkgelegenheidsoverleg, een 'economisch overleg' op te starten dat plaatsgrijpt onder de noemer 'Ondernemingsconferentie'. In de strategie die de Vlaamse regering in overleg met de Vlaamse sociale partners op dit vlak wenst uit te tekenen, staan volgende beleidsdoelstellingen centraal:

1. *Het stimuleren van ondernemerschap en starters*: hierin kaderen voorstellen zoals de talentenbank, het mobiliseren van risicokapitaal, de toekenning van een minimuminkomen voor starters, de coaching van starters, de vermindering van administratieve lasten, ...;
2. *Het flankeren van het ondernemingsgebeuren*: deze doelstelling omvat de terugdringing van

(para)fiscale lasten, het faciliteren van het woon-werkverkeer, de mobiliteitsbevordering, het reguleringsmanagement, de uitbouw van kinderopvang, de combinatie arbeid-gezin, teleshuiswerk, ...;

3. *Het investeren in menselijk, fysiek, virtueel en sociaal kapitaal*: daaronder vallen items zoals onderwijs en vorming, arbeidsbemiddeling en matching van vraag- en aanbodzijde, investeren in nieuwe communicatietechnologieën, jobcreatie in de zorg- en milieusectoren, de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld, ...;
4. *Het innoveren van het economisch weefsel* via creativiteit en product-, proces- en organisatorische innovatie: deze beleidslijn verwijst naar onderzoek en ontwikkeling, conceptuele en ecologische innovatie, de oprichting van Flanders Investment and Trade, het stimuleren van e-werken, de verdieping van het Innovatiepact, ...

Voor dit sociaal-economisch impulsprogramma, met inbegrip van het werkgelegenheidsluit, heeft de Vlaamse regering een bijkomend budget van minstens 75 miljoen euro uitgetrokken. De toewijzing van dit budget gebeurt in functie van de uitkomst van het overleg in de schoot van de Ondernemingsconferentie.¹

Uitdagingen

De institutionele context

In mijn commentaar op het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord van 1993 wees ik op het strakke keurslijf van de Staatshervorming en de moeilijke verzoenbaarheid tussen de federale uitkeringslogica en de Vlaamse arbeidsmarktlogica. Om een reële brug te slaan tussen beide invalshoeken hield ik een pleidooi voor een *coöperatief federalistische aanpak inzake werkgelegenheid*. Door de verstrengeling van de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de diverse overheden is dit de enige doeltreffende weg om de werkloosheid te bestrijden. Het activerend arbeidsmarktbeleid impliceert immers dat de inschakeling van werkzoekenden via trajectbegeleiding en opleiding wordt aangemoedigd door de inzet van uitkeringsgelden en de toekenning van parafiscale tegemoetkomingen bij

aanwerving. Dit veronderstelt niet alleen een naadloos traject voor werkzoekenden via een aaneensluitende inzet van trajectbegeleidingsmodules, maar evenzeer een naadloos institutioneel traject waarbij de bevoegdheden van de diverse overheden als aaneensluitende institutionele modules worden ingericht. Het werkgelegenheidsakkoord vormt een treffende illustratie van deze aanpak.

De overheden schrijven zich in een gemeenschappelijke doelstelling in en bepalen samen de oriëntaties om deze doelstelling te realiseren.

Maar toch vertoont het werkgelegenheidsakkoord bij nader inzicht enkele inhoudelijke en institutionele verscheidenheden die meer en meer het vraagstuk zullen oproepen van het evenwicht tussen coöperatief federalisme en regionale differentiatie of met andere woorden tussen eenheid en verscheidenheid. Enigszins paradoxaal verbergt dit groot nationaal akkoord immers een *zeer sterke institutionele verscheidenheid*. De diverse Gewesten en Gemeenschappen hebben een andere opvatting over de wijze van invulling van de krachtlijnen van het akkoord.

Dit mag blijken uit volgende vijf thema's:

1. **Sluitende aanpak en gegevenstransmissie:**
De Gewesten hebben onderling andere concrete objectieven geformuleerd: het Vlaams Gewest wil tegen einde 2004 een sluitende aanpak waarborgen; het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verhogen hun begeleidingsobjectief op een kwantitatieve manier. Wellicht daardoor verschilt ook per Gewest de visie op gegevenstransmissie. Het Vlaams Gewest is in het kader van een sluitende aanpak (die de federale overheid moet ondersteunen) bereid om een *automatisch inzagerecht aan de RVA* te verlenen terwijl de andere Gewesten dit meer terughoudend benaderen. Uiteraard speelt hierbij ook de verschillende economische context een rol.
2. **Dienstenwerkgelegenheid:**
De invulling van het luik dienstenwerkgelegenheid laat regionale differentiatie toe. Waar het Vlaams Gewest lijkt te opteren voor de *bevordering van de werkgelegenheid via de dienstencheques* (met andere woorden vraaggericht gestuurd), lijken de andere gefedereerde entiteiten eerder te kiezen voor de creatie van bijkomende rechtstreeks gesubsidieerde social-profitbanen (aanbodgericht gestuurd).

3. Sociale economie:

Het Vlaams Gewest wil de weg van de 'meerwaardeneconomie' verder bewandelen, wat impliceert dat er in de sociale economie ook meer nadruk wordt gelegd op de band met de reguliere economie, het maatschappelijk verantwoord ondernemen en het stimuleren van marktwerking in de sociale economie; het Waals en Brussels Hoofdstedelijk Gewest zitten veeleer op de piste van de sociale inschakelingseconomie via de verdere uitbouw van sociale tewerkstellingsinitiatieven.

4. Alternierend leren:

De Vlaamse Gemeenschap wil op korte termijn een meer eenduidig systeem voor de deeltijds leerplichtigen, onder meer via een institutioneel conforme betrokkenheid van de paritaire leercomités en op middellange termijn een globaal 'dual' opleidingssysteem voor alle werknemers. De andere gefedereerde entiteiten stellen als prioriteit een nieuw bijkomend alternierend leren-stelsel voorop voor de doelgroep van de 18- tot 25-jarigen.

5. Inschakelingsbonus:

Het Vlaams Gewest bracht het voorstel van de inschakelingsbonus in dat – op Nederlandse leest geschoeid – de overheden die instaan voor de inschakeling, moet *responsabiliseren en sanctioneren inzake outputresultaten*. Deze financieringswijze van de 'inschakelingsoverheden' komt in de plaats van de achterhaalde systemen van de trekkingsrechten en het federaal gefinancierd Begeleidingsplan. Uit de eerste discussie blijkt dat het idee wel door de andere gefedereerde entiteiten kan bijgetreden worden voor zover er voldoende rekening wordt gehouden met de sociaal-economische verscheidenheid van elke regio die maakt dat regio's met een lagere ondersteuning niet mogen gepenaliseerd worden omwille van dit gegeven.

Deze opsomming van regionaal gedifferentieerde opvattingen inzake werkgelegenheidsbeleid is niet bedoeld als evaluatie van de verschillende opvattingen. Elke gefedereerde entiteit is immers volledig autonoom en politiek verantwoordelijk voor zijn beleid. Ze is wel gegeven als illustratie van de moeilijkheidsgraad om het evenwicht te vinden tussen coöperatief federalisme en regionale differentiatie. Het vinden van dit evenwicht houdt in dat de federale overheid deze differentiatie ook meer

en meer aanvaardt, maar anderzijds ook dat de gefedereerde entiteiten oog hebben voor de (con)federale loyaliteit.

Misschien loont het toch eens de moeite om naar analogie van de 'Finanzausgleich' een institutioneel model van 'Sozialausgleich' te onderzoeken. Nu zijn de financiële verdeelsleutels enigszins arbitrair bepaald en voortdurend onderhevig aan de vraag van ad hoc aanpassingen in functie van de politieke en/of sociaal-economische context van elk overheidséchelon, wat meestal resulteert in een verhoogde druk op het federaal budget. Het Duitse systeem van de Finanzausgleich steunt op een transparante, objectieve en automatische solidariteits- en financieringsregeling tussen de betrokken 'Länder'. Binnen het Belgisch (con)federaal model zou een dergelijke verhouding ook via de federale Staat voor de sociaal-economische bevoegdheden kunnen worden ontwikkeld. Dit zou een kader kunnen bieden voor de operationalisering van de 'institutionele inschakelingsbonus'.

Begeleidingsaanpak

In 1993 werd op grond van de ervaringen van de Weer-Werk-actie vooral de nadruk gelegd op de ontwikkeling van de *maatwerkmethodologie* voor langdurig werklozen, ook al was er met de actie '5 vóór 12' een eerste aanzet gegeven voor de uitbouw van een preventieve begeleidingsaanpak. Vandaag is quasi een volledig operationeel *trajectbegeleidingsmodel* uitgebouwd via de lokale werkwinkels en is de situatie inzake prioriteit van aanpak omgekeerd.

Onder impuls van de Europese Werkgelegenheidsrichtsnoeren kreeg de preventieve aanpak immers politieke en budgettaire prioriteit. De curatieve begeleiding van werkzoekenden kreeg daardoor minder aandacht, een proces dat versterkt werd door de vervlakking van de Weer-Werkactie in de schoot van de VDAB.

Met de afspraak inzake sluitende aanpak, zoals goedgekeurd door de Vlaamse regering, wordt nu *niet alleen meer geopteerd voor een preventieve aanpak, maar ook voor een curatieve aanpak*, waarbij de doelgroepen van de werkzoekenden van +3 jaar en +5 jaar werkloosheid worden opge-

nomen in een trajectbegeleidingssystematiek. Deze dubbele uitbreiding drong zich op. Alhoewel het aantal werkzoekenden in trajectbegeleiding via additionele budgetten tijdens deze legislatuur werd opgedreven van 59 500 tot bijna 72 000 wordt ten gevolge van de toenemende (kortdurige) werkloosheid, naargelang de gekozen methodiek, slechts 53 à 61% van de doelgroep van de preventieve aanpak bereikt (Van Wichelen, 2003). Positieve vaststelling hierbij is wel dat het 'niet-navolgingspercentage'² sterk is gedaald, wat wijst op een hogere efficiëntie van de begeleidingsaanpak als voorkoming van langdurige werkloosheid. De uitdaging bestaat er dan ook in om zowel het voldoeningspercentage³ op te trekken als het niet-navolgingspercentage verder te doen dalen. Dit kan m.i. enkel maar door een flexibele invulling van de notie 'trajectbegeleiding' in functie van de competenties van de werkzoekenden (scholingsniveau, inzetbaarheid, afstand tot de arbeidsmarkt, zelfredzaamheid, ...). Dergelijke invulling vergt een variatie in methodieken (face-to-face begeleiding, Wis, 'Mijn VDAB', collectieve sessies, ...). Anderzijds ontbreekt vandaag elke begeleidingssystematiek t.a.v. langdurig werklozen. Deze lacune wordt nu terug ingevuld, niet alleen door de uitbreiding van de curatieve begeleiding, maar ook door de organisatie van een *bijkomend aanbod van werkervaringsplaatsen*.

Het afsprakenkader inzake sluitende aanpak voorziet dat niet alleen de VDAB, maar ook private organisaties een rol moeten kunnen spelen in deze aanpak. Dit betekent niet dat de trajectbegeleiding en -toewijzing uit handen wordt gegeven van de VDAB. In het kader van het organisatiemodel van de lokale werkinkwinkels is juist bepaald dat één organisatie voor deze taak moet instaan. De beoogde private organisaties krijgen een rol in het aanbod van trajectbegeleidingsmodules (opleiding, werkervaring, sollicitatietraining, training op de werkvloer e.d.m.). Er wordt m.a.w. *een deel marktwerking in de sluitende aanpak* georganiseerd. Dergelijke marktwerking is nu op beperkte schaal aanwezig in het ESF-programma, maar zal nu in de reguliere trajectbegeleiding verankerd worden. In Vlaanderen ontbreekt vandaag een operationeel model van marktwerking.

Uit een evaluatie van de 'tendering' in Australië en Nederland blijkt dat er geen duidelijk model van

marktarrangement op het vlak van arbeidsmarktbeleid bestaat. In elk geval kan er niet voorbij gegaan worden aan de *institutionele structuur* die in elk land bestaat, waarbij aspecten zoals de mate van decentralisering van het arbeidsmarktbeleid, de effectiviteit van de publieke dienstverlening, de cultuur inzake partnerschappen en de aanwezigheid van kwaliteitsvolle private partners een relevante rol spelen. Marktwerking op zich is evenwel geen garantie voor een meer effectieve aanpak. Daarom moet het systeem dat wordt opgezet getoetst worden aan normen inzake efficiëntie (kostenbesparing), responsiviteit (dekking van de noden van werkzoekenden), kwaliteit (deugdelijkheid van het aanbod), keuzevrijheid (vergroting van de organisationele opties voor werkzoekenden) en effectiviteit (plaatsingsratio) (Struyven & Steurs, 2003). Hierbij dient ook een horizontale aandacht te gaan naar het vermijden van de perverse effecten inzake afroming (verdringing van 'minder plaatsbare' werkzoekenden) en parking (selectie na de toegangspoort).

Het uittekenen van een marktwerkingsmodel in Vlaanderen vergt dus een doordachte aanpak. Dergelijke aanpak houdt meer waarborgen in voor een effectiever arbeidsmarktbeleid op langere termijn.

Fons Leroy

Kabinet Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme

Noten

1. Op het tijdstip van de redactie van deze bijdrage is de Ondernemingsconferentie nog niet afgerond.
2. Niet-navolgingspercentage: het aandeel werkzoekenden dat langdurig werkloos wordt zonder een individueel actieplan.
3. Voldoeningspercentage: het aantal werkzoekenden dat een individueel actieplan heeft gekregen.

Bibliografie

- Leroy, F. Weer-Werk-loos?! Ervaringen van een conferencier. *Steunpunt WAV-Nieuwsbrief*, 3(1), 9-12.
- Struyven, L., & Steurs, G. (2003). Twee landen, één systeem? Het ontwerp van quasi-markten bij de arbeidsreïntegratie van werkzoekenden in Australië en Ne-

derland. In Steunpunt WAV – SSA, *Arbeidsmarktonderzoekersdag 2003. Verslagboek*. Reeks 'De arbeidsmarkt in Vlaanderen'. Editie 2003. Leuven.

Van Wichelen, L. (2003). *Vlaams Actieplan Europese Werkgelegenheidsrichtsnoeren 2003*. Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Administratie Werkgelegenheid.